

BUN 13/90 -610

Beslut

2014-11-12

Dnr 43-2013:4711

Ekerö kommun

Rektorn vid Klöverskolan

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn i Klöverskolan
i Ekerö kommun

Tillsyn i Klöverskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ekerö kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Klöverskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 9 september 2014 och den 19 september 2014.

Fakta om skolenheten

Klöverskolan är centralt belägen i Ekerö kommun. Skolan beskrivs som en resursskola för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller liknande svårigheter. Verksamheten omfattar grundskola årskurs 1-6 men har vid tillsynen inga elever i årskurs 6. Skolan har 12 platser som alla är tillsatta vid tiden för tillsynen. Det är inte rektorn som beslutar om placering av en elev utan det görs centralt av nämndens förvaltning. Verksamheten erbjuder även heldagsomsorg. Skolan leds av en rektor som även är rektor för Träkvista skola. Till sin hjälp har rektorn en platsansvarig med arbetsuppgifter såsom schemaläggning, dagligt personalansvar och frånvarorapportering.

Det råder oklarhet om Klöverskolan utgör en egen skolenhet eller en särskild undervisningsgrupp. Eftersom Klöverskolan i visst hänseende ses som en egen enhet och bland annat har en egen skolenhetskod, egen plan mot kränkande behandling och egen personal behandlas Klöverskolan inom ramen för Skolinspektionens tillsyn som en egen skola. Bedömningen av Klöverskolans organisering görs i det övergripande kommunbeslutet.

Kunskapsresultat

På grund av för få elever saknas nationell statistik från Skolverket. Skolan saknar egen redovisning över elevernas kunskapsresultat på skolövergripande nivå.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Klöverskolan visar en verksamhet som i vissa avseenden uppfyller skollagens krav. Dock visar tillsynen även en skola som det råder mycket osäkerhet kring både hos huvudmannen och hos personal och rektor avseende verksamhetsform. Skolans identitet uppges av vissa vara en skola och av vissa en särskild undervisningsgrupp tillhörande Tråkvista skola.

Utredningen visar även att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd då det finns otydligheter i när och hur ett åtgärdsprogram ska utarbetas. Det beskrivs av både personal och rektor som att mycket stöd ges till eleverna på skolan men samtidigt uppges att det finns elever som inte når kunskapskraven och trots det finns det på skolan inget utarbetat åtgärdsprogram vid tiden för tillsynen. Vidare finns på skolan en generell neddragning av undervisningstiden utan att eleverna har beslut om anpassad studiegång.

Då rektor inte har ett tydligt uppdrag och upplever att det finns ett bristande intresse från huvudmannen avseende uppföljning av verksamheten har vissa ansvarsområden prioriterats ned såsom det systematiska kvalitetsarbetet. Att det på skolan inte finns ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete leder till att verksamheten har svårt att utvecklas.

Vidare har skolan rent teoretiskt tillgång till elevhälsa genom kommunens centrala resursteam men i praktiken genomförs endast åtgärdande insatser på individnivå och inget förebyggande eller hälsofrämjande arbete. Inte heller är elevhälsan en del i arbetet att stödja elevernas utveckling mot målen.

Skolan har en plan mot kränkande behandling som dock inte uppfyller författningarnas krav. Både personal och elever upplever att det finns ett grovt språk på skolan, men några åtgärder för att komma tillrätta med det finns inte i planen. Både lärare och personal beskriver en problematisk verklighet där elevernas diagnoser ofta krockar och leder till att elever upplever sig utsatta för kränkande behandling. Skolinspektionen vill poängtera att det alltid är elevens upplevelse som avgör när personalens skyldighet att anmäla till rektor ska aktualiseras, inte personalens värdering eller bedömning av en elevs upplevelse.

Skolinspektionen bedömer att osäkerheten kring Klöverskolans verksamhetsform och styrning bidrar till en bristande utbildning för eleverna på skolan, till exempel genom att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete, att undervisningstiden inte garanteras och att det finns brister i arbetet med elevhälsan. Skolinspektionen bedömer att Ekerö kommun behöver vidta kraftfulla åtgärder för att komma tillrätta med problemen och därmed ge eleverna i Klöverskolan den utbildning som de har rätt till.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ekerö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 27 februari 2015** redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektor och att rektor anmäler signaler om kränkande behandling till huvudmannen.
- Utarbeta en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Anmälan från personal till rektor och från rektor till huvudman

Enligt skollagen är lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn.

En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

I intervjuer med elever framkommer att det på skolan finns ett grovt språk eleverna emellan. Det framkommer även att eleverna ibland anser sig utsatta för kränkande behandling. I intervju med lärarna bekräftas att det finns ett grovt språk bland eleverna. Både personal och rektor tar upp problematiken med att elevernas funktionsnedsättningar kan medföra att de lätt hamnar i konflikter och leda till att elever anser sig utsatta för kränkande behandling. Både rektor och personal uppger att de löser problemen i vardagen och anser att situationen är utagerad om eleverna känner sig nöjda med lösningen. Skolinspektionen vill poängtera att det inte ska göras någon värdering av huruvida en kränkning är allvarlig eller inte. Det är elevens upplevelse av att ha blivit utsatt för kränkande behandling som aktualiserar personalens skyldighet att anmäla händel-

sen till rektor. Rektorn uppger i intervju att om denne skulle få en anmälan om kränkande behandling så skulle den skickas vidare till huvudmannen men uppger samtidigt att någon sådan inte gjorts.

Mot bakgrund av att elever i intervjun uttrycker att de upplever sig utsatta för kränkande behandling samtidigt som det inte skett någon anmälan till rektor eller till huvudmannen visar utredningen att det brister i hur personal som får kännedom om kränkande behandling anmäler detta till rektorn som i sin tur anmäler till huvudmannen.

Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt Skolinspektionens praxis innebär kraven i skollagen även att planen ska vara daterad och att den upprättas årligen, och inte endast revideras. Vidare krävs att behovet för de åtgärder som avses vidtas är klarlagda genom en kartläggning.

Skolan har en plan mot kränkande behandling för läsåret 2013/2014. Personalen uppger i intervju att arbetet med planen är ett utvecklingsområde. De förebyggande åtgärder som anges i planen består bland annat i att de vuxna är delaktiga i leken och att de förstärker barnets positiva egenskaper. Rektorn uppger i intervju att kartläggning inför arbetet med planen skett genom att eleverna fått märka ut på en karta över skolan var de kan känna sig otrygga. Resultaten från kartläggningen syns dock inte i planen och inga åtgärder är kopplade till elevernas perspektiv. Till exempel framkommer i intervju med eleverna att de kan känna sig otrygga när de har vissa lektioner på Träkvista skola. Trots detta saknas i planen åtgärder kopplade till otrygghet när eleverna befinner sig på Träkvista skola. Vidare uttrycker elever att det finns ett grovt språk på skolan, som även personalen bekräftar, men planen saknar åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande språkbruk. Vidare finns ingen redovisning av föregående års åtgärder. Rektorn uppger att det inte fanns någon plan för föregående år. Mot bakgrund av att elevernas perspektiv och åtgärder utifrån detta saknas bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling.

Tillsynen visar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor ska fatta beslut om anpassad studiegång enligt författningarnas krav.
- Säkerställ att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor.
- Vid utredning om särskilt stöd samverka med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.
- Utarbeta åtgärdsprogram och där ange vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och när åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering*Beslut om åtgärdsprogram*

Den 1 juli 2014 ändrades bestämmelserna om stöd och särskilt stöd i skollagen (2010:800). Eftersom det inte finns några övergångsbestämmelser ska den nya lagstiftningen tillämpas på ärenden som avgörs efter den 30 juni 2014.

Av de nya bestämmelserna följer att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektor. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Vidare ska, enligt skollagen, samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Utredningen visar att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. I intervju med personal och rektor framkommer att de inte är inblandade i vilka elever som placeras på skolan och att elever kan placeras på skolan från en dag till en annan. Därför varierar det om det finns en pedagogisk kartläggning eller

inte samt om det finns ett åtgärdsprogram för eleven eller inte när denne kommer till skolan.

Både personal och rektorn uppger att det finns elever på skolan som inte uppnår de kunskapskrav som minst ska uppnås och som därför ska omfattas av ett åtgärdsprogram. I intervju med personalen framkommer en osäkerhet kring rutinerna vid utarbetandet av ett åtgärdsprogram. Till exempel beskrivs rutinen på så sätt att personalen skriver åtgärdsprogrammet och att rektorn godkänner det, utan att något samråd skett med elevhälsan. I intervju med rektorn uppges att något beslut om åtgärdsprogram på skolan inte finns och att tydliga rutiner för att utarbeta åtgärdsprogram är ett utvecklingsområde. Det faktum att både rektorn och personal uppger att det på skolan finns elever som inte når kunskapskraven i kombination med att det på skolan inte finns några åtgärdsprogram gör att Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans rutiner för när och hur ett åtgärdsprogram ska utarbetas.

Beslut om anpassad studiegång

Enligt skollagen får ett beslut om anpassad studiegång fattas om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens förutsättningar och behov. Enligt skollagen ansvarar rektorn för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Vid tillsynen framkommer att alla elever har en anpassad studiegång genom att det på skolan finns en generell neddragning av undervisningstiden för alla elever. Trots det har ingen elev beslut om anpassad studiegång och ingen individuell bedömning om elevernas behov av anpassad studiegång har gjorts. Den anpassade studiegången består i att undervisningstiden dragits ner med motiveringen att undervisningen blir mer kvalificerad när det är små grupper och att det är osäkert om eleverna skulle klara en skolgång med full undervisningstid. Rektorn bekräftar att det finns en generell neddragning av skoldagen för alla elever på skolan. Skolinspektionen bedömer det visat att det brister i skolans beslutande om anpassad studiegång enligt författningarna då utredningen visar att alla elever har en anpassad studiegång utan att det finns beslut om detta.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 8-9 och 12 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Bedriva ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå som består i planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten.
- Genomföra det systematiska kvalitetsarbetet med personal, elever och ge vårdnadshavare möjlighet att delta.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Vid tillsynen framkommer att det på skolan inte finns någon struktur för det systematiska kvalitetsarbetet på Klöverskolan. Skolinspektionen har tagit del av Träkvista skolas dokumenterade systematiska kvalitetsarbete för läsåret 2012/2013 och kan inte heller däri inte se någon uttrycklig uppföljning, analys eller utveckling av verksamheten på Klöverskolan. Rektorn bekräftar att det specifikt saknas redovisning av Klöverskolan i dokumentet men uppger att Klöverskolan omfattas av de förbättringsområden som finns på Träkvista skola. Rektorn uppger också att huvudmannen inte efterfrågat någon särskild redovisning från Klöverskolan. Vad gäller uppföljning uppger rektorn i intervjun

att det är svårt att göra någon uppföljning av elevernas kunskapsresultat på annat än individnivå varför någon sådan inte gjorts. Detta bekräftas i intervju med lärarna. Detta innebär att det på Klöverskolan överhuvudtaget inte görs någon uppföljning av verksamheten varken av elevernas kunskapsresultat eller av arbetet med värdegrunden för att motverka kränkande behandling.

Skolinspektionen konstaterar att bristen på uppföljning gör att verksamheten inte fullt ut kan genomföra nästa steg i det systematiska kvalitetsarbetet, analys av resultaten och värdegrundsarbetet. Lärarna uppger att den analys som sker är av deras eget pedagogiska arbete. Rektorn bekräftar att lärarna utvärderar det pedagogiska arbetet på studiedagar. Någon dokumentation av dessa analyser sker dock inte.

En analys av resultaten och värdegrundsarbetet behöver göras för att identifiera eventuella brister i den egna verksamheten och för att kunna sätta in lämpliga åtgärder för att planera och utveckla utbildningen. Då struktur saknas för det systematiska kvalitetsarbetet har inte heller elever varit delaktiga i arbetet och vårdnadshavare har inte getts möjlighet att vara delaktiga.

Rektorn bekräftar att hon inte prioriterat uppföljning och analys av Klöverskolans samlade resultat och att huvudmannen inte har efterfrågat en sådan uppföljning och analys.

Tillsynen visar att det finns brister i Klöverskolans arbete med systematiskt kvalitetsarbete och i dokumentationen av detta arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Ge eleverna tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.
- Se till att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande samt stödjer elevernas utveckling mot målen.

Motivering

Studie och yrkesvägledning

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Av läroplanen för grundskolan framgår att skolans mål ska vara att varje elev kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden. Av läroplanen framgår också att alla som arbetar i skolan bidrar till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund. Läraren ska bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Av tillsynen framgår att eleverna inte har tillgång till någon personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval. Inte heller finns det någon skolövergripande strategi för hur eleverna ska ges studie- och yrkesvägledning i Klöverskolan. I intervjun med rektorn framkommer att det inte åligger någon person i skolan att ansvara för studie- och yrkesvägledning. De insatser som har genomförts inom detta område, är, enligt rektorn, att eleverna intervjuat personer inom vissa yrken som en del av ett arbetsmoment i ett ämne. I intervju med personalen bekräftas att det inte finns tillgång till personal med sådan kompetens och att vissa insatser gjorts genom arbetsområden i ämnen men att det inte finns någon medveten strategi för att möta elevernas behov av studievägledning. Vidare uttalar både personal och rektor att det finns problem med elevernas studiemotivation. Skolinspektionen bedömer att det brister i elevernas tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval trots den omständigheten att lärarna i viss mån kopplar vissa ämnen till arbetslivet. Skolinspektionen gör bedömningen mot bakgrund att det helt saknas studie- och yrkesvägledare eller annan personal med sådan kompetens och utpekat ansvar och att det på skolan finns en problematik med studiemotivationen.

Elevhälsa

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Tillsynen visar att det finns brister i elevhälsans arbete. Av utredningen framgår att eleverna på Klöverskolan har tillgång till kurator, psykolog, skolsköterska och specialpedagog som arbetar i en kommungemensamt organiserad grupp som kallas Resursteamet. Vidare finns tillgång till skolläkare vid behov. Under intervjun med rektorn, lärarna och elevhälsan framkommer att något aktivt förebyggande eller hälsofrämjande arbete inte görs på skolan. I intervju med rektorn framkommer att det inte genomförs några elevhälsomöten där elevhälsan är medverkande och att personalen bara vänder sig till resursteamet vid behov vilket innebär att elevhälsans funktioner arbetar i princip uteslutande med åtgärdande insatser på individnivå. På skolan finns ingen struktur kring elevhälsoarbetet förutom att skolsköterskan genomför de rutinemässiga hälsosamtalen, flera av elevhälsans personal har dessutom aldrig varit på skolan och saknar därmed förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Det faktum att flera av elevhälsans personal inte har varit på skolan innebär att de inte har möjlighet att möta eleverna i deras skolvardag och mot bakgrund av det finner Skolinspektionen att utredningen visar att elevhälsan inte heller kan vara ett stöd i elevernas utveckling mot målen, vilket är en brist.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns flera brister i skolans arbete med enskild elevs rätt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 25 § och 29 § samt 10 kap. 30 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden i förordningen om läroplan i grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLF 2010:37)

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Ekerö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Ge alla elever den totala undervisningstid de har rätt till.

Motivering

Enligt skollagen ska den totala undervisningstiden för varje elev vara minst 665 timmar. I bilaga 1 till skollagen (timplanen) finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden.

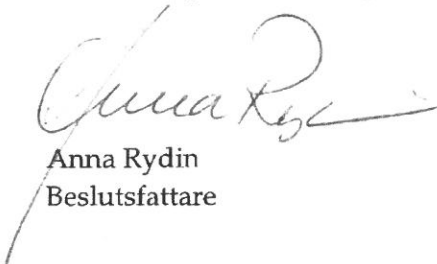
Det finns brister i hur skolan tillgodoser att eleverna får sin rätt till undervisningstid. I intervju med lärarna framkommer att timplanen bara tillämpas till 80 procent. Det med motiveringen att elevgrupperna är så små att undervisningen i ämnena blir mer kvalificerad. Rektorn bekräftar i intervju att timplanen inte tillämpas till 100 procent.

Utredningen visar att skolan inte tillförsäkrar alla elever den totala undervisningstiden som de har rätt till. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ekerö kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 5 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Henrik Ahlberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under en eller flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Information till huvudmän om Skolinspektionens uppföljningar

Före och under tillsynen

Redan under uppstartsmötet kommer Skolinspektionen att ge information om åtgärdsarbetet och redovisningen till Skolinspektionen. Syftet är att ni som ansvarig huvudman för utbildningsverksamheten ska kunna börja arbeta med att åtgärda de brister som framkommer i tillsynen så snart Skolinspektionens beslut är fattat. Målet är att förändringar och förbättringar ska genomföras så snabbt som möjligt så att barnen och eleverna får den utbildning de har rätt till.

Tiden mellan uppstartsmötet och det första skolbeslutet från Skolinspektionen är ofta kort. Det gör att ni som huvudman behöver börja planera och arbeta med er egen förändringsprocess redan i början av Skolinspektionens tillsyn.

Tillsynsbeslut

Alla granskade skolor och verksamheter får ett beslut, som Skolinspektionen följer upp. Utgångspunkten i Skolinspektionens bedömningar är om skolan följer aktuella bestämmelser i de skolförfattningar som gäller för verksamheten. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar, läroplaner och kursplaner – bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

Besluten riktas till den ansvarige huvudmannen, alltså den som driver verksamheten. Huvudmannen är oftast en kommun eller ett utbildningsföretag. Om tillsynen visar på brister i verksamheten, ställer Skolinspektionen krav på åtgärder i beslutet. I beslutet står det också hur lång tid huvudmannen har på sig för att åtgärda bristerna. Så snart huvudmannen har fått beslutet behöver arbetet med att åtgärda bristerna påbörjas. Den tid som huvudmannen har på sig att se till att barn och elever får den utbildning de har rätt till kallas uppföljningsperiod.

Uppföljningsperioden

Under uppföljningsperioden ska huvudmannen vidta nödvändiga åtgärder utifrån tillsynsbeslutet. De första besluten brukar vara klara redan omkring en månad efter uppstartsmötet.

Efter varje tillsynsbeslut behöver huvudmannen arbeta fram en planering för hur åtgärderna ska genomföras, följas upp, utvärderas och redovisas. Kortsiktiga insatser bör inledas omgående och de långsiktiga definieras i planen. Huvudmannen ska efter uppföljningsperiodens slut redovisa vidtagna åtgärder och resultat till Skolinspektionen.

Av redovisningarna behöver det framkomma vilka åtgärder som har vidtagits, vilket syfte de har haft, hur man har följt upp och utvärderat åtgärderna och vad resultatet blivit.

För att Skolinspektionen ska kunna godkänna huvudmannens insatser och därmed avsluta tillsynen måste följande delar i den skriftliga redovisningen tydligt framgå:

- Mål för arbetet med åtgärderna – hur slutresultatet ska se ut.
- Vilka konkreta åtgärder som ska vidtas – innehåll och form, vad som ska göras och hur.
- När arbetet ska genomföras och när olika delar ska vara klara – specifik tidplan.
- Vem/vilka som ska ansvara för att arbetet genomförs – ansvariga och utförare.
- Hur vidtagna åtgärder har följts upp och vilket resultat de har gett.
- Hur pågående eller planerade åtgärder ska följas upp och utvärderas (beskrivning av verktyg och mått). Hur vet ni att ni har nått målen?
- Vem som ansvarar för slutredovisningen till Skolinspektionen (exempelvis har den politiska nämnden i en kommunal organisation tagit del av redovisningen?)

Skolinspektionen bedömer om huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att bristerna ska ha avhjälpats. Utgångspunkten i bedömningarna är aktuella författningar med ett särskilt fokus på varje barns och elevs rätt till en god utbildning i en trygg miljö. Det är därför viktigt att huvudmannen har haft elevernas bästa i fokus och att det framkommer att man har försäkrat sig om att förändringsarbetet har kommit eleverna till nytta. Därför behöver huvudmannen också hitta vägar att få denna information från eleverna, exempel på detta kan vara klassrumsobservationer, elevenkäter och elevintervjuer.

Skolinspektionen tar ställning till om de beskrivna åtgärderna och resultatet av dem är tillräckliga för att avsluta tillsynen. Eventuellt kan ytterligare kompletteringar eller underlag behövas. Det kan exempelvis handla om att undersöka elevernas uppfattning om situationen i skolan genom att låta utvalda klasser besvara skolenkäten på nytt.

Om åtgärderna är otillräckliga

I de fall huvudmannens åtgärder bedöms vara otillräckliga behöver Skolinspektionen ta ställning till vilken åtgärd som ska vidtas. Bedömningen görs utifrån vad som framkommit i tillsynen, om Skolinspektionen förelagt huvudmannen eller givit en anmärkning, vad som framkommer i huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder och hur eleverna påverkas av att bristerna fortfarande kvarstår.

Om huvudmannen under uppföljningen har underlåtit att åtgärda bristerna som kopplats till ett föreläggande behöver Skolinspektionen överväga att använda någon av följande sanktioner:

- ett föreläggande vid vite

- återkallande av tillstånd
- statliga åtgärder för rättelse

Tillsynen avslutas

Skolinspektionen beslutar att avsluta tillsynen när huvudmannen vidtagit tillräckliga åtgärder så att bristerna är avhjälpna.

Läs mer om Skolinspektionens tillsyn och uppföljning på myndighetens webbplats skolinspektionen.se.

Till förälder/vårdnadshavare/elev

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Klöverskolan för att granska att skolan följer de lagar och regler och den läroplan som finns för verksamheten. Inför tillsynen har alla vårdnadshavare till elever i skolan, elever i utvalda årskurser och skolans lärare fått besvara en enkät. Därefter har Skolinspektionen granskat skolans resultat och annan information om skolan. Tre inspektörer besökte skolan den 9 september 2014 och intervjuade då elever, lärare, elevhälsan och rektorn.

De områden som Skolinspektionen granskar är:

- **Elevernas utveckling mot målen**
Här granskar vi att rektorn och lärare arbetar för att skapa en trygg miljö i skolan. Vidare granskas att lärarna ger alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling.
- **Ledning och utveckling av utbildningen**
Här granskar vi att rektorn ser till att skolans arbete planeras, följs upp och utvecklas i enlighet med de nationella målen.
- **Enskild elevs rätt**
Här granskar vi att alla elever har lika tillgång till den utbildning och de valmöjligheter de har rätt till. Vidare granskas att skolan har kontroll på elevers närvaro och att eleverna har tillgång till elevhälsa.

Sammanfattningsvis har Skolinspektionen bedömt att Klöverskolan bedriver en verksamhet som till stor del uppfyller kraven i skollagen och läroplanen men att det finns utrymme att förbättra verksamheten. Av tillsynen framgår att eleverna trivs och att lärarna har ett nära samarbete med eleverna. Samtidigt bedömer Skolinspektionen att huvudman behöver vidta kraftfulla åtgärder för att utveckla verksamheten.

Inom följande punkter måste Klöverskolan förbättra sig:

- Se till att personal som får kännedom om att elev anser sig har blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn och rektorn anmäler vidare till huvudman.
- Se till att planen mot kränkande behandling bland annat anger vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling.
- Se till att beslut fattas om anpassad studiegång samt att elev som behöver mer stöd anmäler det till rektorn. Dessutom ska det ske en samverkan med elevhälsan kring utredning av särskilt stöd.
- Se till att det sker ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på skolan samt att både elever och vårdnadshavare ges möjlighet att delta.

- Se till att eleverna får tillgång till kompetens för vägledning inför vidare utbildning och yrkesval.
- Se till att elevhälsan arbetar förebyggande, hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot målen.
- Ge alla elever den totala undervisningstid de har rätt till.

Ta gärna kontakt med rektorn och lärarna för att diskutera tillsynen och resultatet. Skolinspektionens beslut hittar du på www.skolinspektionen.se under Beslut och rapporter. Du kan också få beslutet via skolans rektor.

Med vänliga hälsningar

Henrik Ahlberg
Utredare